

HØJESTERETS DOM

afsagt torsdag den 5. januar 2023

Sag BS-1915/2022-HJR
(2. afdeling)

Garantiordningen for Skadeforsikring
(advokat Claus Juel Hansen)

mod

Garantifonden for skadeforsikringsselskaber
(advokat Henrik Nedergaard Thomsen)

I tidligere instans er afsagt dom af Østre Landsrets 4. afdeling den 22. december 2021 (BS-5117/2020-OLR).

I pådømmelsen har deltaget fem dommere: Poul Dahl Jensen, Lars Hjortnæs, Kurt Rasmussen, Kristian Korfits Nielsen og Rikke Foersom.

Påstande

Parterne har gentaget deres påstande.

Anbringender

Garantiordningen for Skadeforsikring har supplerende anført navnlig, at landsrettens præmisser og konklusion beror på en forkert forståelse og sammenstilling af henholdsvis den danske arbejdsskadesikringsordning og den norske yrkesskadeforsikring og derved en fejlagtig klassificering af den norske yrkesskadeforsikring som noget andet end en ansvarsforsikring i henhold til garantifondslovens § 5, stk. 1, nr. 3.

Den danske arbejdsskadesikringslov er væsensforskellig fra den norske yrkesskadeforsikringslov i en grad, hvor det ikke giver mening at ligestille eller sideordne disse to nationale ordninger, således som landsretten gjorde det i den

indankede dom. Det danske arbejdsskadesikringssystem er en del af det nationale sociale sikringssystem, mens den norske lovpligtige yrkesskedeforsikring dækker krav ud over, hvad der dækkes af det sociale system i Norge (Folketrygden). Disse to nationale ordninger ligner hinanden mere, end yrkesskedeforsikring ligner den danske arbejdsskadesikringsordning.

Under den norske Folketrygd betales standardiserede og maksimerede ydelser for f.eks. varige mén, sygebehandling samt pleje- og ekstraudgifter. Under den danske arbejdsskadesikring betales ligeledes erstatning for sygebehandling, plejeudgifter og erstatning eller godtgørelse for varige tab, herunder erhvervsevnetab, men kun op til et vist beløb. En yrkesskedeforsikring yder derimod fuld dækning for påførte udgifter, erhvervsevnetab, varige mén, forsørgertab og tabt arbejdsfortjeneste. Den danske erstatningsansvarslov yder også dækning for tabt arbejdsfortjeneste og i øvrigt for samme ydelser som yrkesskedeforsikringen i form af dækning af differencekrav, herunder for erhvervsevnetab.

Det er ikke korrekt, når landsretten konkluderer, at "formålet med begge ordninger er at sikre, at skadelidte arbejdstagere sikres økonomisk for følgerne af personskade opstået i forbindelse med arbejdets udførelse". Formålet med den norske ordning er at sikre arbejdstagere påført yrkesskade ret til fuld erstatning, mens formålet med den danske arbejdsskadesikringsordning derimod alene er at sikre de skadelidte arbejdstagere de særlige erstatningskrav, der er hjemlet i arbejdsskadesikringsloven. Erstatningskrav for tabt arbejdsfortjeneste, svie og smerte og differencekrav er ikke dækkede af arbejdsskadesikringsordningen, og den skadelidte er for så vidt angår sådanne krav henvist til at søge dækning direkte hos arbejdsgiveren. Krav, der ikke dækkes af arbejdsskedeforsikringen, kan være dækket under en erhvervsansvarsforsikring, som arbejdsgiveren har tegnet, og som den danske garantifond ubestridt vil være forpligtet til at dække, hvis disse er udækkede som følge af et dansk forsikrings-selskabs konkurs.

Allerede på grund af de væsentlige forskelle mellem den norske og den danske ordning er der ikke grundlag for landsrettens præmis om, at det har "formodningen imod sig, at det har været hensigten med garantifondslovens § 5, stk. 1, nr. 3, at krav omfattet af en forsikring i henhold til yrkesskedeforsikringsloven i modsætning til krav omfattet af forsikring i henhold til den danske arbejdsskadesikringslov er omfattet af bestemmelsen".

Dækning i medfør af garantifondslovens § 5, stk. 1, nr. 3, om øvrige ansvarsforsikringer forudsætter ikke, at forsikringsdækningen skal være betinget af ansvarspådragende adfærd. Det følger af formuleringen "øvrige ansvarsforsikringer", der viser tilbage til § 5, stk. 1, nr. 2, om motoransvarsforsikringer, og af

forarbejderne til bestemmelsen, der specifikt henviser til produktansvarsforsikring for lægemiddelskader, at det er uden betydning, hvilket ansvarsgrundlag der gælder for "øvrige ansvarsforsikringer" omfattet af § 5, stk. 1, nr. 3.

Det er ikke i overensstemmelse med grundlæggende EU-retlige principper om retten til grænseoverskridende virksomhed, at Garantifonden for skadesforsikringsselskaber nægter at kategorisere en norsk yrkesskadeforsikring som en ansvarsforsikring. De forsikringsprodukter, som Alpha Insurance A/S udbød i Norge gennem selskabets norske filial, var ikke danske forsikringsprodukter, men norske forsikringsprodukter, der efter norsk ret anses som en ansvarsforsikring. Den danske garantifond var dækningspligtig for krav uden for Danmarks grænser og skal anses for bundet af værtsstaternes klassificering af et forsikringsprodukt.

Det kan ikke kræves, at udenlandske ansvarsforsikringer skal være fuldstændig identiske med danske (ansvars)forsikringsprodukter for, at der kan ydes dækning efter garantifondslovens § 5, stk. 1. Navnlig ikke, når man i Norge klassificerer yrkesskadeforsikring som en ansvarsforsikring, og selve formuleringen om "øvrige ansvarsforsikringer" netop tydeliggør og forudsætter, at det har været lovgivers intention at formulere en opsamlingsbestemmelse, som kunne gribe typer af ansvarsforsikringer, som ikke på forhånd kunne forudses. Når der i § 5, stk. 1, nr. 3, står, at garantifonden skal dække krav ifølge "øvrige ansvarsforsikringer", må det underkastes en rummelig forståelse, jf. herved UfR 2022.2855 H, der tillige viser, at ansvar på objektivet grundlag kan være omfattet af en ansvarsforsikring.

Garantifonden for skadesforsikringsselskaber har supplerende anført navnlig, at den norske yrkesskadeforsikring både efter dansk ret og norsk ret i så høj grad adskiller sig fra den type ansvarsforsikring, der er omfattet af garantifondslovens § 5, stk. 1, nr. 3, at krav ifølge den norske yrkesskadeforsikring ikke er omfattet af bestemmelsen.

Den norske yrkesskadeforsikringslov er på samme måde som den danske arbejdsskadesikringslov opdelt i yrkesskade, jf. yrkesskadeforsikringslovens § 11, stk. 1, litra a og b, der svarer til en ulykke i henhold til arbejdsskadesikringslovens § 6, og yrkessykdom, jf. yrkesskadeforsikringslovens § 11, stk. 1, litra c, der svarer til en erhvervssygdom i henhold til arbejdsskadesikringslovens § 7. Ansvarsgrundlaget er i begge landes love objektivet i den forstand, at personskaden skal være forårsaget af arbejdet og uden hensyn til skyld hos arbejdsgiveren eller andre, jf. yrkesskadeforsikringslovens § 3 og § 10 og arbejdsskadesikringslovens § 5. Mens arbejdsgiveren efter den danske arbejdsskadesikringslov opfylder sin sikringspligt ved at tegne en arbejdsulykkesforsikring, der dækker ulykker, og ved at tilslutte sig Arbejdsmarkedets Erhvervssikring, der dækker er-

hvervssygdomme, har arbejdsgiveren efter den norske yrkesskadeforsikringslov pligt til at tegne en yrkesskadeforsikring, der dækker både yrkesskader og yrkessygdomme.

Det afgørende for hjemmelsspørgsmålet er ikke, hvordan man lovgivningsmæssigt i Norge har valgt at klassificere yrkesskadeforsikringsloven, men hvordan man efter dansk ret og i en dansk kontekst vil karakterisere yrkesskadeforsikringen. Hertil kommer, at forarbejderne til yrkesskadeforsikringsloven fastslår, at den norske yrkesskadeforsikring reelt ikke er en ansvarsforsikring. Den dækker således ikke erstatningsansvar for forsikringstageren, og den skadelidte kan kræve erstatning direkte hos forsikringsselskabet, uden at arbejdsgiveren er ansvarlig. I forarbejderne til yrkesskadeforsikringsloven er det anført, at yrkesskadeforsikring ikke er en ansvarsforsikring i den vanlige betydning af ordet, og at det uden en udtrykkelig regulering ville være uklart, hvordan yrkesskadeforsikringen skulle placeres inden for forsikringsterminologien. Af det norske Socialdepartements udredning fra 2004 (NOU 2004:3 af 30. januar 2004, s. 297-298) fremgår bl.a., at yrkesskadeforsikring forsikringsretligt ikke er en ansvarsforsikring, da forsikringen ikke dækker noget underliggende ansvar, og at forsikringen i dag har langt større lighedstræk med personforsikring.

Den lighed, der er mellem den norske og danske ordning, indebærer, at den norske yrkesskadeforsikring på samme måde som den danske arbejdsulykkesforsikring ikke er omfattet af garantifondslovens § 5, stk. 1, nr. 3. Der er ikke en sådan signifikant forskel på ydelserne ifølge den norske yrkesskadeforsikringsordning og den danske arbejdsskadesikringsordning, at der alligevel skulle være dækning for yrkesskadekrav under den danske garantifondslov.

Det har ikke betydning for hjemmelsspørgsmålet, om visse af de ydelser, der i princippet er dækket eller faktisk kommer til udbetaling under den norske yrkesskadeforsikringsordning, ikke er dækningsberettiget under den danske arbejdsskadesikringsordning og derfor ikke kommer til udbetaling under en dansk arbejdsulykkesforsikring, men kan være dækket under en dansk erhvervsansvarsforsikring eller en anden dansk ansvarsforsikring. Garantiordningen for Skadeforsikring har ikke godtgjort, at det skulle forholde sig sådan, at den danske arbejdsskadesikringsordning ikke skulle sikre dækning for tab svarende til den norske yrkesskadeforsikringsordning.

Det afgørende er, at den norske yrkesskadeforsikring på samme måde som den danske arbejdsskadeforsikring dækker uden hensyn til, om arbejdsgiveren eller en anden skadevolder har handlet ansvarspådragende, og at den norske yrkesskadeforsikring dermed grundlæggende afviger fra en dansk erhvervsansvarsforsikring eller en anden dansk ansvarsforsikring, hvor retten til erstatning forudsætter, at arbejdsgiveren eller en anden skadevolder har handlet ansvarspådragende. Der er ikke grundlag for at sidestille personskadedækningen i en

produktansvarsforsikring, hvor der er erstatningsansvar, hvis produktet er defekt og har forårsaget en personskade, med personskadedækningen i den norske yrkesskadeforsikring, der dækker personskade forårsaget af en arbejdsulykke uden hensyn til ansvar.

Garantifonden for skadesforsikringsselskaber dækker i medfør af garantifondslovens § 5, stk. 1, nr. 3, erstatningskrav fra tredjemænd, der er sikret mod personskade, hvis det drejer sig om ansvarsforsikringer, herunder erhvervsansvarsforsikringer, hvor forsikringsdækningen er betinget af en ansvarspådragende adfærd. Efter bestemmelsen er det imidlertid ikke uden betydning, hvilket ansvarsgrundlag der gælder. Det kommer f.eks. til udtryk ved, at krav ifølge motoransvarsforsikringer og arbejdsulykkesforsikringer, hvor ansvaret er objektivi, utvivlsomt ikke er omfattet af § 5, stk. 1, nr. 3, men er dækket efter den nugældende § 5, stk. 1, nr. 2 og nr. 7, idet det herved bemærkes, at dækningen af erstatningskrav fra sikrede i henhold til en arbejdsulykkesforsikring med virkning fra den 1. juli 2021 er overført fra Arbejdsmarkedets Erhvervssikring til Garantifonden for skadesforsikringsselskaber.

Supplerende retsgrundlag

Af §§ 5-8 og 10-13 i den norske lov nr. 65 af 16. juni 1989 om yrkesskadeforsikring med senere ændringer fremgår:

”§ 5. Direkte krav mot forsikringsgiveren, hvilken forsikringsgiver som svarer. Yrkesskadeforsikringen gjelder direkte til fordel for skadelidte.

Forsikringsgiveren til den arbeidsgiver som skadelidte har når skaden eller sykdommen blir konstatert, er ansvarlig for å utbetale erstatning etter loven. Dette gjelder selv om skaden må anses forårsaket mens arbeidstakeren var i tjeneste hos en annen arbeidsgiver. En skade anses konstatert på det første tidspunkt da skadelidte enten

- a) døde av skaden eller sykdommen uten å ha søkt legehjelp,
- b) første gang søkte legehjelp for skaden eller sykdommen, eller
- c) første gang meldte krav til forsikringsgiveren på grunn av skaden eller sykdommen.

Dersom arbeidstakeren ikke lenger er i arbeid, svarer forsikringsgiveren til arbeidstakerens siste arbeidsgiver.

§ 6. Opphør av en forsikringsavtale.

Opphører en forsikringsavtale å gjelde svarer forsikringsgiveren likevel inntil ny forsikringsavtale trer i kraft. Forsikringsgiverens ansvar faller likevel bort senest fire måneder etter opphøret av avtalen.

Forsikringsgiveren skal i betalingsvarsel eller oppsigelse gjøre arbeidsgiveren kjent med de følger som manglende forsikring kan ha.

§ 7. Manglende forsikring.

Dersom ingen forsikringsgiver er ansvarlig etter §§ 5 eller 6, svarer de forsikringsgivere som tilbyr yrkesskadeforsikring etter loven, i fellesskap for arbeidstakerens tap. Forsikringsgiverne er solidarisk ansvarlige. Kongen kan gi nærmere regler om fordelingen av skadesummen mellom dem.

§ 8. Personlig ansvar, regress.

Arbeidsgiveren hefter ikke overfor arbeidstakeren for krav etter loven. Arbeidstakeren kan likevel kreve erstatning etter alminnelige erstatningsregler for skader eller sykdommer som ikke går inn under loven.

Forsikringsgiveren kan kreve regress hos en arbeidsgiver som forsettlig har voldt skaden eller sykdommen. Regressadgangen omfatter også refusjon til folketrygden. Når forsikringsgiverne i fellesskap har utbetalt erstatning etter regiene i § 7, kan de kreve regress hos den uforsikrede arbeidsgiveren uten hensyn til skyld.

Kan arbeidstakeren etter alminnelige erstatningsregler kreve at en tredjeperson erstatter tap som omfattes av loven, inntreer forsikringsgiveren i arbeidstakerens rett overfor denne tredjepersonen.

...

§ 10. Dekningsområdet.

Yrkesskadeforsikringen skal, med de unntak som følger av § 11, dekke skader og sykdommer som arbeidstakere påføres i arbeid på arbeidsstedet i arbeidstiden.

§ 11. Skader og sykdommer som skal dekkes av forsikringen.

Yrkesskadeforsikringen skal dekke

- a) skade og sykdom forårsaket av arbeidsulykke (yrkesskade),
- b) Skade og sykdom som i medhold av folketrygdloven § 13-4 er likestilt med yrkesskade.
- c) annen skade og sykdom, dersom denne skyldes påvirkning fra skadelige stoffer eller arbeidsprosesser.

Skade og sykdom som nevnt i første ledd bokstav b skal anses forårsaket i arbeid på arbeidsstedet i arbeidstiden, hvis ikke forsikringsgiveren kan bevise at dette åpenbart ikke er tilfellet.

Ved vurderingen av om en skade eller sykdom gir rett til dekning, skal det ses bort fra arbeidstakerens særlige mottakelighet for skaden eller sykdommen, hvis ikke den særlige mottakeligheten må anses som den helt overveiende årsak.

§ 12. Tap som omfattes.

Yrkesskadeforsikringen skal dekke lidt tap, tap i framtidig erverv og utgifter som skaden antas å påføre skadelidte i framtiden. Hvis skadelidte har fått varig og betydelig skade av medisinsk art, skal det gis særskilt ménerstatning. Loven gjelder ikke oppreisning for skade av ikke-økonomisk art etter skadeserstatningsloven av 13. juni 1969 nr. 26 § 3-5.

Yrkesskadeforsikringen skal ved dødsfall gi erstatning til dem som arbeidstakeren helt eller delvis forsørget. Skadeserstatnings loven av 13. juni 1969 nr. 26 § 3-4 første ledd annet punktum gjelder tilsvarende.

§ 13. Erstatningsutmåling.

Skadeserstatningsloven av 13. juni 1969 nr. 26 kap. 3 gjelder så langt ikke bestemt i eller i medhold av denne lov.

...”

Højesterets begrundelse og resultat

Alpha Insurance A/S, der var medlem af Garantifonden for skadesforsikrings-selskaber (herefter den danske garantifond), blev taget under konkursbehand-ling den 8. maj 2018.

Sagen angår, om den danske garantifond i medfør af den dagældende garanti-fondsordning er forpligtet til at dække erstatningskrav fra skadelidte arbejdsta-gere i Norge, der er omfattet af yrkesskadeforsikringer tegnet gennem Alpha Insurances norske filial (Alpha Insurance NUF).

Det fremgår af § 1, stk. 2, i lov om en garantifond for skadesforsikringsselska-ber, at den danske garantifond skal yde dækning i henhold til § 5, når et direkte tegnende skadesforsikringsselskab bliver erklæret konkurs. Efter den dagæl-dende garantifondslovs § 2, stk. 1, dækkede den danske garantifond de i § 1, stk. 2, nævnte forsikringsselskabers virksomhed i Danmark samt via filial eller grænseoverskridende tjenesteydelsesvirksomhed i EU eller EØS. Den danske garantifond er efter § 5, stk. 1, nr. 3, forpligtet til at dække erstatningskrav, der er udækkede som følge af et skadesforsikringsselskabs konkurs, til tredjemænd, der er sikret mod personskade ifølge øvrige ansvarsforsikringer.

Det kan ikke udledes af forarbejderne til garantifondslovens § 5, stk. 1, nr. 3, hvad der skal forstås ved "øvrige ansvarsforsikringer". Ved en ansvarsforsikring forstås sædvanligvis en forsikring mod det tab, en person eller andet retssubjekt lider ved at blive erstatningspligtig over for tredjemand som følge af en skadevoldende begivenhed eller undladelse.

De arbejdsulykkesforsikringer, som danske arbejdsgivere er forpligtet til at tegne hos et forsikringselskab efter arbejdsskadesikringslovens § 50, er ikke ansvarsforsikringer og er således ikke omfattet af garantifondslovens § 5, stk. 1, nr. 3.

Det må bero på en samlet vurdering, om de norske yrkesskedeforsikringer adskiller sig fra de danske arbejdsulykkesforsikringer på en sådan måde, at de til forskel fra de danske forsikringer kan anses for omfattet af udtrykket "øvrige ansvarsforsikringer" i garantifondslovens § 5, stk. 1, nr. 3.

Som anført af landsretten er formålet med den norske yrkesskedeforsikringsordning, at skadelidte arbejdstagere sikres økonomisk mod følgerne af personskade opstået i forbindelse med arbejdets udførelse, og der er tale om en lovpligtig arbejdsgiverfinansieret forsikringsordning, hvor arbejdstageren sikres dækning uden hensyn til, om der foreligger et ansvarsgrundlag for arbejdsgiveren.

Det fremgår således af den norske yrkesskedeforsikringslov bl.a., at alle arbejdsgivere i Norge har pligt til at tegne yrkesskedeforsikring til dækning af yrkesskade (arbejdsskade) eller yrkessykdom (erhvervssygdom), og at yrkesskedeforsikringen skal give ret til fuld erstatning uden hensyn til, om "noen har skyld i skaden".

Yrkesskedeforsikringen gælder direkte til fordel for den skadelidte. Det er yrkesskedeforsikringselskabet for den arbejdsgiver, som skadelidte har, når skaden eller sygdommen bliver konstateret, der er ansvarlig for at udbetale erstatning efter loven. Arbejdsgiveren hæfter ikke over for arbejdstageren for krav efter loven, og yrkesskedeforsikringselskabet kan alene kræve regres hos en arbejdsgiver, som forsætligt har forvoldt skaden eller sygdommen.

På den anførte baggrund finder Højesteret, at det efter formålet med og karakteren af den norske yrkesskedeforsikringsordning er mest nærliggende at side stille ordningen med den danske arbejdsskadesikringsordning, der som nævnt ikke er omfattet af garantifondslovens § 5, stk. 1, nr. 3.

De forskelle mellem de to ordninger, som Garantiordningen for Skadeforsikring har påberåbt sig, kan ikke føre til et andet resultat. Det kan heller ikke føre til et

andet resultat, at det fremgår af den norske yrkesskedeforsikringslov, at yrkesskedeforsikringen skal anses som en ansvarsforsikring i forholdet mellem forsikringsgiveren og forsikringstageren, selv om forsikringstageren selv ikke er ansvarlig for de skader, der dækkes efter loven.

Højesteret tiltræder herefter, at den danske garantifond ikke er forpligtet til at dække de omhandlede erstatningskrav omfattet af yrkesskedeforsikringer tegnet gennem Alpha Insurances norske filial.

Højesteret stadfæster derfor dommen.

THI KENDES FOR RET:

Landsrettens dom stadfæstes.

I sagsomkostninger for Højesteret skal Garantiordningen for Skadeforsikring betale 250.000 kr. til Garantifonden for skadesforsikringselskaber.

De idømte sagsomkostningsbeløb skal betales inden 14 dage efter denne højesteretsdoms afsigelse og forrentes efter rentelovens § 8 a.